

Hanna Dzeraviahia: „Reprezentace dobové ideologie v sovětském plakátu 20.let XX. stol.“

bakalářská práce – FHS UK Praha 2010

posudek vedoucího práce

zpracoval: doc. PhDr. Zdeněk PINC

leden 2011

Kolegyně Dzeraviahia se problematikou plakátu zaobírá dlouhodobě a pro svoji práci soustředila bohatý materiál. Podařilo se téma omezit na plakát, který sehrál významnou úlohu v prvních létech a desetiletích po říjnové revoluci, přičemž jev autorku zajímá spíše jako fenomén sociální nikoli jako specifická forma výtvarného umění. Základním problémem práce je její faktická nedokončenost, respektive hektická a změtená finalizace práce v posledních dnech a hodinách před odevzdáním. Tento nedostatek byl způsoben především okolností, že dlouhodobá spolupráce nad tématem se odehrávala nad materiálem v ruštině a k překladu autorka přistoupila příliš pozdě. Doplníme-li, že plánovaná korektura textu rodilým mluvčím v češtině selhala, částečně vinou nedbalosti studentky získané pro spolupráci, částečně proto, že autorka text při finalizaci několikrát měnila a tak na pečlivou korekturu nebyl vlastně žádný čas. Pokládám to především za svoji vinu, protože finální podobu celé práce jsem před odevzdáním vlastně neměl k dispozici. Za těchto okolností bych nedal souhlas k odevzdání práce, ale autorka měla k dispozici již jen tento poslední termín a tak by zmarnila celé své studijní úsilí.

Navíc práce není špatná a v poměrně krátké době by se poměrně malým úsilím mohla změnit v práci velmi kvalitní. Posuzovat je však třeba předloženou práci, nikoli její potenciál. V této verzi má práce tři základní nedostatky. Základní idea: ukázat, že raný sovětský plakát není pro dnešního člověka pouze historickou reminiscencí dávno minulých časů. Ukazuje se, že účinné až agresivní velkoplošné výtvarné sdělení, které prostupuje každodenní život člověka na každém kroku má velkou sílu a to i tehdy, kdy vyvolává odpor a estetickou či ideologickou distanci. Zařezává se totiž do podvědomí a přispívá k úspěšné manipulaci mas. Bilbordová manie posledních voleb ku příkladu se nabízí ke srovnání jaksi samozřejmě. Nebyla by ještě účinnější kdyby se neomezovala na fotografii ale pracovala více s karikaturní nadsázkou? Závěry práce Hanny Dzeraviahie se však ve finální verzi poněkud rozptýlily a tak se vypovídající síla materiálu oslabila. S tím souvisí i reprodukční úroveň zpracování přílohy. Autorka si dala práci s výběrem ukázek pro svůj výklad a typologii a v práci tohoto typu je příloha rovnocnou částí práce. Příloha ovšem měla být provedena pokud možno barevně a plakáty měly být reprodukovány tak, aby výpověď byla náležitá. Toho ovšem nelze dosáhnout použitím běžné tiskárny a na přípravu kvalitní reprodukce nezbyl vůbec žádný čas. Je to opravdu škoda. Třetí zásadní chybou práce je její jazyková úroveň. Autorka sice zvládla češtinu velmi dobře, ale bez kvalitní pomoci rodilého mluvčího se přesto neobejde. Nejde jen o stylistiku, někde může jazykový lapsus způsobit i věcné nepochopení nebo nedorozumění. Třeba na s. 19 se píše o bělogvardějském generálu 'Wrangelovi bud Antantu', jak tomu porozumět? V textu jsou několikrát komentovány karikatury „papežů“, to může být karikaturní nadsázka autorů plakátů, ale patrně to překladatelská chyba. Mate mne již ten plurál, nechtěla autorka napsat „prelátů“ nebo „kněží“ či dokonce „popů“? Na s. 22 plakáty sehrávaly obrovskou roli nikoli „odehrávaly“. Na s. 29 autorka střídá nesprávný překlad ruského „kost'jum“ – kostým se správným „oblekem“. Lenin v černém kostýmu a s čepicí

mne docela pobavil. Na s. 37 už zřejmě zcela vyčerpaná autorka podlehla téměř freudistickému přerěknutí, kdy sovětskou plakátovou ženu nechá „stavět kapitalistickou budoucnost“.

Chyby uvádím jen jako příklady, naproti tomu je však třeba ocenit i klady práce, autorka se vcelku zdařile pokouší o vlastní typologizaci, dobře pracuje se symbolikou a ukazuje souvislosti sovětského plakátu se starší ruskou výtvarnou tradicí (lubok). Je pochopitelné, že autorka pracovala především s materiálem v ruštině, jistých obtíží by se však vyvarovala, kdyby alespoň pro kontrolu užívala i práce české, eventuálně překlady.

Vzhledem k uvedeným chybám se obávám, že práci nelze hodnotit lépe než jako „dobrou“. To je vzhledem o odvedené práci trochu nespravedlivé a proto bych při přesvědčivé obhajobě nenamítal ani proti klasifikaci „velmi dobře“.